

De schade van B wordt omgeslagen over alle belanghebbenden bij schip en lading. Op louter utilistische gronden is dit onverklaarbaar. Door het zilver van B overboord te zetten, is het utilistische doel bereikt: het kleinste offer met het grootste rendement. Alles wat er verder nog gebeurt kan daaraan slechts afbreuk doen. En zeker is dat het geval, wanneer voor de omslag van de schade een beroep moet worden gedaan op de kostbare diensten van een dis-pacheur.⁵⁶

De rechtseconomie zou dus onethisch zijn omdat zij voorbijgaat aan verdelingsaspecten. Suum cuique tri-buere, is een gebod van het recht. 'Ieder het zijne is echter slechts mogelijk wanneer niet alleen belangen worden gewogen, maar ook rechten worden ver-leend'.⁵⁷ In het laatste zit hem inderdaad de crux en dat is dan ook de reden dat de economie wel degelijk in staat is om ieder het zijne toe te delen, al moet Nieuwenhuis worden nagegeven dat terwijl in de economie in het algemeen veel aandacht is geschonken aan aspecten van verdelende rechtvaardigheid⁵⁸, deze merkwaardigerwijs uitgerekend in de *rechtseconomie* onderbelicht zijn gebleven.⁵⁹

Omdat rechten uitgangspunt van onderhandelingen vormen, geven zij wat in de theorie een *dreigpunt* heet: een actor kan hier op terug vallen indien onderhandelingen falen. Hoe sterker het recht, des te sterker is daarmee ook de onderhandelingspositie als het gaat om de verdeling van het meerdere dat met de onderhandelingen kan worden bereikt. Tegenover de Lex Rhodia de iactu en de regeling van de avarij-grosse stelt de economische theorie de Nash- en de Kalai-Smorodinsky-oplossing die onder het motto 'justice as rational prudence' aangeven hoe in een onderhandelingsituatie ieder het zijne krijgt.⁶⁰ En Nieuwenhuis kan tevreden zijn, want dat is zelden de één alles en de ander niets.

Conclusie

De conclusie kan na het voorgaande makkelijk worden getrokken. Ook waar Nieuwenhuis kritiek uit blijkt bij nadere beschouwing dat hij in de rechtseconomie juist een bondgenoot vindt voor zijn ideeën en in zijn strijd voor de hantering van een zelfstandige categorie inbreuk op een recht en tegen het postmodernisme. De rechtseconomie verwerpt eveneens het gevalsutilisme en biedt een kader waarbinnen ieder het zijne kan worden toebedeeld. Zou *Confrontatie en compromis* nog ruimte voor twijfel hebben kunnen laten, *De ramp op het Pikmeer* is wat dit betreft duidelijk: Hans Nieuwenhuis is als rechtseconoom ontmaskerd.

56 *Idem*.

57 *Idem*, p. 35.

58 Zie voor een overzicht J.E. Roemer, *Theories of Distributive Justice*, Cambridge, Mass. en Londen: Harvard University Press 1996.

59 Vgl. ook H.O. Kerkmeester, 'Rationele keuzes en sociale normen: over een conventionalistische verplichtingstheorie', *R&R* 1995, jrg. 24, afl. 2, p. 91-97.

60 Zie Roemer, *a.w.*, p. 51-93.

De wezenlijke tekortkoming als grond voor ontbinding in het Weens Koopverdrag²

I. Inleiding

Zoals bekend is het Weens Koopverdrag³ op 1 januari 1992 voor Nederland in werking getreden. Dit Verdrag is van toepassing op koopovereenkomsten betreffende roerende zaken, gesloten tussen partijen die in verschillende Staten gevestigd zijn, mits beide contractspartijen gevestigd zijn in Verdragsluitende Staten of, volgens de regels van het internationaal privaatrecht, het recht van een Verdragsluitende Staat van toepassing is (art. 1). Het Verdrag is inmiddels (1998) in 52 landen in werking getreden. Overigens kunnen partijen de toepassing van het Verdrag geheel of gedeeltelijk uitsluiten op basis van art. 6 van het Verdrag.⁴ Als het Weens Koopverdrag van toepassing is op een (koop)overeenkomst, betekent dat onder meer dat deze overeenkomst in beginsel slechts kan worden ontbonden als sprake is van een *wezenlijke tekortkoming* in de nakoming van de overeenkomst.⁵ Zo bepalen de art. 49 lid 1(a) en 64 lid 1(a) van het Verdrag dat de koper (respectievelijk de verkoper) de overeenkomst ontbonden kan verklaren indien de tekortkoming in de nakoming door de verkoper (respectievelijk de koper) van de krachtens de overeenkomst of dit Verdrag op hem rustende verplichtingen een *we-*

1 Ten tijde van het schrijven van dit artikel was de auteur verbonden aan de vakgroep privaatrecht van de Universiteit Maastricht. Thans is zij werkzaam bij het Molengraaff Instituut voor Privaatrecht van de Universiteit Utrecht.

2 Met dank aan mr. S.J.R. Bostyn Lic.Iur., LL.M., prof. mr. H.J. de Kluiver en mr. J.M. Smits voor hun commentaar op eerdere versies.

3 Verdrag der Verenigde Naties inzake internationale koopovereenkomsten betreffende roerende zaken (*Trb.* 1981, 184; Nederlandse vertaling *Trb.* 1986, 61), hierna: het Verdrag.

4 De uitspraak van de Haagse rechtbank d.d. 7 juni 1995, *NIPR* 1995, 524 geeft aan dat een rechtskeuze voor nationaal recht niet leidt tot uitsluiting van het Weens Koopverdrag. Het lijkt er op dat het Verdrag expliciet uitgesloten dient te worden. De rechtbank overweegt: 'uitgaande van een geldige rechtskeuze voor Nederlands recht geldt dat het Nederlandse kooprecht voor internationale gevallen, naar blijkt uit art. 1 lid 1 sub b *cisg*, is belichaamd in het *cisg*'. Uit de uitspraak van het Hof Arnhem d.d. 7 mei 1996, *NIPR* 1996, 397 blijkt wel dat voor zover partijen een afwijking van een der bepalingen van het Verdrag zijn overeengekomen, de afwijkende bepaling van de overeenkomst geldt.

5 In geval de zaken in het geheel niet worden afgeleverd kan onder omstandigheden de overeenkomst ook worden ontbonden zonder dat sprake is van een wezenlijke tekortkoming. Art. 49 lid 1(b) van het Verdrag bepaalt daaromtrent: *de koper kan de overeenkomst ontbonden verklaren: (...) in geval van niet aflevering, indien de verkoper de zaken niet aflevert binnen de door de koper (...) gestelde aanvullende termijn of verklaart dat hij binnen de aldus gestelde termijn niet zal afleveren*. Art. 64 lid 1(b) geeft dit-zelfde recht ook aan de verkoper.

zenlijke tekortkoming vormt.⁶ Het Verdrag definieert het begrip *wezenlijke tekortkoming* in art. 25 als volgt:

‘Een tekortkoming van een der partijen in de nakoming van de uit de overeenkomst voortvloeiende verbintenissen is wezenlijk, indien zij leidt tot zodanige schade voor de andere partij dat haar in aanmerkelijke mate wordt onthouden wat zij uit hoofde van de overeenkomst mag verwachten, tenzij de partij die tekort schiet, dit gevolg niet heeft voorzien en een redelijk persoon van dezelfde hoedanigheid in dezelfde omstandigheden het evenmin zou hebben voorzien.’⁷

Het Nederlandse Burgerlijk Wetboek kent de voorwaarde van de *wezenlijke tekortkoming* voor ontbinding van een (koop)overeenkomst niet⁸, maar bepaalt in art. 6:265:

‘Iedere tekortkoming van een partij in de nakoming van een van haar verbintenissen geeft aan de wederpartij de bevoegdheid om de overeenkomst geheel of gedeeltelijk⁹ te ontbinden, *tenzij de tekortkoming, gezien haar bijzondere aard of geringe betekenis, deze ontbinding met haar gevolgen niet rechtvaardigt*’ (curs. sk).

Deze regeling in het BW heeft, tekstueel gezien, een ander uitgangspunt dan het Verdrag: in het BW geldt als hoofdregel dat iedere tekortkoming recht zal geven op ontbinding, tenzij zich een uitzonderingsgeval voordoet in die zin dat de tekortkoming ontbinding met haar gevolgen niet rechtvaardigt¹⁰, terwijl het Verdrag een *wezenlijke tekortkoming* eist.

De vraag die naar aanleiding van bovenstaande rijst is of dit tekstuele verschil tussen het Weens Koopverdrag en het Nederlandse recht ook verschil oplevert bij de toepassing van beide ontbindingsregelingen. Deze vraag zal hierna bezien worden op basis van een vergelijking van het Nederlandse recht en het internationale handelsrecht met betrekking tot het recht op ontbinding, de bewijslast en de wijze waarop aan dit recht op ontbinding verder inhoud wordt gegeven aan de hand van de conformiteitseis. Daarnaast zal aandacht besteed worden aan de termijn waarbinnen de koper dient te reclameren in geval van non-conformiteit. Ook zal nagegaan worden hoe eventuele verschillen verklaard kunnen worden. Art. 7 van het Weens Koopverdrag geeft immers aan dat bij de uitleg van het Verdrag rekening dient te worden gehouden met het internationale karakter van het Verdrag. Stelt de internationale handel andere eisen dan de nationale handel?

2. De Nederlandse regeling van ontbinding van koopovereenkomsten

Zoals gezegd is er, tekstueel gezien, een duidelijk verschil tussen de ontbindingsregelingen van de art. 49 en 64 van het Weens Koopverdrag en art. 6:265 e.v. van het Nederlands Burgerlijk Wetboek. Ondanks dit verschil laat de wettekst van het BW voldoende speelruimte om een resultaat te bereiken dat inhoudelijk niet afwijkt van de eis dat de tekortkoming *wezenlijk* moet zijn, namelijk indien de *tenzij-bepaling* in het BW ruim wordt uitgelegd.

In de Parlementaire Geschiedenis wordt de *tenzij-be-*

paling echter als een uitzondering geschetst, hetgeen niet duidt op een ruime interpretatie.

‘Men blijve zich (...) steeds ervan bewust dat de hier besproken zinsnede (de *tenzij-bepaling*, sk) een uitzonderingsbepaling is, en dat vooral de gevallen waarin de bijzondere aard van de tekortkoming of de buitengewoon ingrijpende gevolgen van een ontbinding de doorslag geven tot een uitsluiting van de ontbinding, vrij zeldzaam zijn. Daarbij moet meewegen dat het voor de rechtszekerheid van groot belang is dat verklaringen tot ontbinding niet te spoedig nietig worden verklaard. In het algemeen moet een teurgestelde crediteur erop kunnen rekenen dat hij recht op ontbinding heeft.’¹¹

Dit uitgangspunt lijkt zeer rigide, maar zoals Nieuwenhuis¹² juist naar aanleiding van art. 6:265 BW schreef: ‘Parlementaire geschiedenis is inderdaad geschiedenis; altijd instructief maar nimmer definitief’. Wanneer ontzegt een Nederlandse rechter nu ontbinding op de grond dat de tekortkoming van te geringe betekenis is? In ieder geval is het niet de bedoeling dat een kleine vertraging of geringe tekortkoming tot ontbinding kan leiden. De Hoge Raad¹³ overweegt:

6 De Engelse versie luidt: *the buyer (or the seller) may declare the contract avoided if the failure by the seller (or the buyer) to perform any of his obligations under the contract or this Convention amounts to a fundamental breach of contract.*

7 De Engelse versie luidt: *a breach of contract committed by one of the parties is fundamental if it results in such detriment to the other party as substantially to deprive him of what he is entitled to expect under the contract, unless the party in breach did not foresee and a reasonable person of the same kind in the same circumstances would not have foreseen such a result.*

8 Dit begrip is in het huidige BW niet overgenomen, zo blijkt uit de *Parlementaire Geschiedenis Boek 7*, Deventer 1991, p. 14 (TM). In het ontwerp is er de voorkeur aan gegeven om aan de rechter de nodige vrijheid te laten zoals dat nu tot uitdrukking komt in de artikelen 6:265 en 7:33-35 BW. Als reden hiervoor wordt in de *Parlementaire Geschiedenis* gegeven: ‘te vrezen valt dat dit begrip (*wezenlijke tekortkoming* sk) in de praktijk moeilijk toe te passen zal zijn; men zal zich achteraf moeten afvragen welke inbreuk door partijen ten tijde van het aangaan van de overeenkomst als essentieel beschouwd is, terwijl partijen daaraan waarschijnlijk niet hebben gedacht’. In deze passage wordt overigens gedoeld op het begrip *wezenlijke tekortkoming* zoals vervat in de, toen nog van kracht zijnde, Eenvormige wet inzake de internationale koop van roerende lichamelijke zaken (LUVI). De definitie van de *wezenlijke tekortkoming* in het LUVI is vergelijkbaar met die in het Weens Koopverdrag, maar niet op alle punten. Art. 10 LUVI definieert de *wezenlijke tekortkoming* als volgt: ‘wanneer de partij die tekort geschoten is, ten tijde van het sluiten van de overeenkomst wist of had moeten weten dat een redelijke persoon van gelijke hoedanigheid in dezelfde omstandigheden de overeenkomst niet zou hebben gesloten indien hij de tekortkoming en haar gevolgen had voorzien’.

9 Vergelijk ook art. 51 van het Verdrag dat ook voorziet in de mogelijkheid de overeenkomst gedeeltelijk te ontbinden.

10 Uit de inleiding bleek al dat partijen in hun contract kunnen afwijken van het Verdrag; ook art. 6:265 BW is een bepaling van regelen recht. Partijen kunnen dus bij overeenkomst de bevoegdheid tot ontbinding uitsluiten of beperken. Vergelijk *Parlementaire Geschiedenis Boek 6*, Deventer 1981, p. 1011 (MVA II).

11 *Parlementaire Geschiedenis Boek 6*, Deventer 1981, p. 1005 (TM).

12 J.H. Nieuwenhuis, ‘Vernietigen, ontbinden of aanpassen’, *WPNR* 5102 (1995), p. 39.

13 HR 31 december 1993, *NJ* 1994, 317.

'Dat de wanprestatie zo weinig ernstig van aard of betekenis is dat de rechter daarin aanleiding kan vinden de vordering tot ontbondenverklaring af te wijzen, is een uitzondering op de regel dat wanprestatie ontbondenverklaring wettigt, op welke uitzondering de in gebreke zijnde schuldenaar zich voldoende gemotiveerd dient te beroepen'.

Wel heeft de Hoge Raad¹⁴ reeds in 1959 bepaald dat de bijzondere aard van een bepaalde tekortkoming en de uitzonderlijk ingrijpende gevolgen van een concrete ontbinding, factoren zijn die kunnen bijdragen tot het oordeel dat de tekortkoming de ontbinding niet kan rechtvaardigen.

Overwegingen als deze wekken de indruk dat de Hoge Raad ontbinding nog steeds als recht van de crediteur voorop stelt. Naar aanleiding van een recente uitspraak van de Hoge Raad¹⁵ is in de literatuur de vraag aan de orde gesteld of deze indruk juist is.¹⁶ In deze uitspraak overweegt de Hoge Raad:

'indien de wanprestatie van een contractspartij van dien aard is dat zij (...) in beginsel *ontbinding van de overeenkomst rechtvaardigt* (curs. SK), heeft de partij jegens wie deze wanprestatie is gepleegd, de keuze tussen de hem, mede als gevolg van die wanprestatie, ten dienste staande bevoegdheden en brengt geen regel (...) mee dat van ontbinding zou behoren te worden afgezien op de enkele grond dat de schuldeiser door een alternatief – bijvoorbeeld nakoming met schadevergoeding – niet in een wezenlijk nadeliger positie zou komen te verkeren, laat staan dat de rechter deze mogelijkheid ambtshalve zou dienen te onderzoeken'.

Eenzijds geeft de Hoge Raad aan dat de crediteur de keuze heeft tussen de hem ten dienste staande bevoegdheden en dus de overeenkomst kan ontbinden. Anderzijds gaat de Hoge Raad uit van de veronderstelling dat er pas sprake kan zijn van een keuze voor de crediteur 'indien de wanprestatie (...) van dien aard is dat zij (...) in beginsel *ontbinding van de overeenkomst rechtvaardigt*' (curs. SK). Opvallend is de overweging dat niet van ontbinding zou behoren te worden afgezien op de enkele grond dat de schuldeiser door een alternatief – bijvoorbeeld nakoming met schadevergoeding – niet in een wezenlijk nadeliger positie zou komen te verkeren. Deze laatste overweging geeft aan dat de crediteur toch een zekere keuze heeft tussen verschillende rechtsmiddelen, waaronder ontbinding. Later in mijn betoog kom ik op deze overweging nog terug.

3. Wezenlijke tekortkoming volgens het Weens Koopverdrag

Wat wordt in het Weens Koopverdrag verstaan onder een *wezenlijke tekortkoming* als bedoeld in art. 25 van het Verdrag? Helaas bestaat er voor de interpretatie van het Weens Koopverdrag geen internationaal Hof dat de uniforme interpretatie waarborgt. Het Weens Koopverdrag zelf geeft wel enige algemene regels voor de uitleg van het Verdrag. Zo stelt art. 7 van het Weens Koopverdrag dat bij de uitleg van het Weens Koopverdrag rekening dient te worden gehouden met het internationale karakter van het Verdrag en met de noodzaak eenvormigheid in de toepassing van het Verdrag te be-

vorderen. Voor dit laatste doel kunnen uitspraken van buitenlandse rechters inzicht bieden in de wijze waarop het Verdrag tot nu toe geïnterpreteerd is. De formulering van de artikelen 25, 49 en 64 van het Verdrag is gebaseerd op de overweging dat internationale contracten meestal zo complex zijn en het financiële belang ervan veelal zo groot, dat een geringe tekortkoming geen recht op ontbinding mag geven. Dit sluit aan bij de gedachte dat de bijzonderheden van internationale handelstransacties – waaronder de hoge kosten die voort kunnen vloeien uit het opnieuw verschepen en verhandelen van goederen in het buitenland – reden zijn om de mogelijkheid tot ontbinding van het contract te beperken tot gevallen van *wezenlijke tekortkoming*.¹⁷ Bovendien zou de mogelijkheid om de overeenkomst te ontbinden vanwege een geringe tekortkoming in de nakoming het aantrekkelijk kunnen maken om bij prijsdaling of -stijging van die mogelijkheid gebruik te maken.¹⁸

De definitie van een *wezenlijke tekortkoming* in art. 25 van het Weens Koopverdrag omvat twee eisen. De eerste is dat de schade voor de benadeelde partij zodanig moet zijn dat haar in aanmerkelijke mate wordt onthouden wat zij uit hoofde van de overeenkomst mocht verwachten. De redelijke verwachtingen die voor een partij uit de overeenkomst voortvloeien kunnen alleen worden vastgesteld aan de hand van de overeenkomst zelf en de omstandigheden van het geval.¹⁹ Voor het antwoord op de vraag of de schade tot substantieel nadeel leidt, kan worden gelet op de financiële waarde van het contract, het veroorzaakte financiële nadeel en de mate waarin de wanprestatie andere activiteiten van de benadeelde partij verstoort.²⁰

De tweede eis heeft betrekking op de voorzienbaarheid: was het voor de tekortkomende schuldenaar redelijkerwijze voorzienbaar dat de schade voor de schuldeiser zodanig zou zijn dat haar in aanmerkelijke mate zou worden onthouden wat zij uit hoofde van de overeenkomst mocht verwachten? De schuldeiser heeft immers alleen recht op ontbinding als de schuldenaar het nadeel voor de schuldeiser heeft voorzien of een redelijk persoon in dezelfde omstandigheden dit nadeel zou hebben voorzien²¹ (niet te verwarren met de voorzienbaarheid zoals die naar Nederlands recht van belang is voor de causaliteitsvraag).

14 HR 16 januari 1959, *NJ* 1960, 46.

15 HR 24 november 1995, *NJ* 1996, 160.

16 Vergelijk M.M. van Rossum, 'Het recht op ontbinding en de gerechtvaardigde belangen van partijen', *NJB* 1997, p. 577-580 en W.L. Valk, 'Het recht op ontbinding en de Hoge Raad', *NJB* 1997, p. 1222-1223 met naschrift van M.M. van Rossum.

17 J. Honnold, *Uniform Law for International Sales under the 1980 United Nations Convention*, Deventer 1991, p. 384/385.

18 J. Honnold, *a.w.*, p. 255.

19 N. Horn en C.M. Schmitthoff (eds), *The Transnational Law of International Commercial Transactions*, Deventer 1982, p. 105.

20 Asser-Schut-Hijma, 5e druk, Zwolle 1994, nr. 425, verwijzende naar Secretariat Commentary on the 1978 Draft Convention for the International Sale of Goods, Documentary History of the Uniform Law for International Sales, p. 416.

21 S. Stijns en R. Van Ransbeeck, Rechtsmiddelen (algemeen); in: 'H. van Houtte, J. Erauw en P. Wautelet' (red.) *Het Weens Koopverdrag*, Antwerpen 1997, p. 198.

De tekst van art. 25 geeft echter, in tegenstelling tot het LUVI, niet aan wanneer van voorzienbaarheid (van de wezenlijkheid van de tekortkoming) sprake moet zijn. Art. 10 LUVI (wezenlijke tekortkoming) bepaalde dat het moest gaan om schade die *ten tijde van het sluiten van de overeenkomst* te voorzien was. Tijdens de totstandkoming van het Weens Koopverdrag is ervoor gekozen deze zinsnede weg te laten en de invulling hiervan over te laten aan de rechter.²² Von Caemmerer en Schlechtriem²³ nemen aan dat het moment van contractssluiting (nog steeds) beslissend geacht wordt als tijdstip voor het bepalen van de voorzienbaarheid. Honnold²⁴ daarentegen neemt aan dat ook informatie die door partijen verstrekt is na het totstandkomen van de overeenkomst van belang kan zijn voor de voorzienbaarheid. Het criterium van de voorzienbaarheid is in zijn visie ingevoegd in art. 25 om de tekortschietende partij de mogelijkheid te geven speciale aandacht te schenken aan onderdelen van de prestatie waarvan hij tevoren het belang niet heeft kunnen inzien. Informatie die een partij te laat ontvangt om de prestatie nog aan te passen valt in ieder geval buiten de toepassing van art. 25.

Een voorbeeld²⁵ van de invloed van het tijdstip voor het bepalen van de voorzienbaarheid biedt de volgende situatie. Betaling dient te geschieden in Koeweitse dinars op 31 juli 1990 en de koper is te laat met betalen. Op het tijdstip van sluiting van het contract, in 1989, was het onmogelijk de waardevermindering van de Koeweitse munt te voorzien als gevolg van de Iraakse inval, terwijl dit wel voorzienbaar was, zelfs dreigend was, op de dag dat betaald moest worden, de dag van de contractsbreuk.

4. Vergelijking van de ontbindingsregelingen in het BW en het Weens Koopverdrag²⁶

Een vergelijking van de ontbindingsregelingen in het BW en het Weens Koopverdrag laat enige verschillen zien. In de hiervoor in par. 2 besproken uitspraak bijvoorbeeld overweegt de Hoge Raad²⁷ dat van ontbinding niet hoeft te worden afgezien op de enkele grond dat de schuldeiser door een alternatief – bijvoorbeeld nakoming met schadevergoeding – niet in een wezenlijk nadeliger positie zou komen te verkeren. Anders dan in het Nederlandse recht mag bij de beoordeling van een ontbindingsvordering volgens het Weens Koopverdrag echter wel een rol spelen of een alternatief voor de schuldeiser voor handen is. De vraag of de tekortkoming wezenlijk is, moet namelijk worden beantwoord in het licht van alle omstandigheden, waaronder een redelijk aanbod tot herstel.²⁸ Zo overweegt het Bundesgerichtshof²⁹ in een recente uitspraak over art. 25 Weens Koopverdrag in algemene bewoordingen dat ontbinding gezien moet worden als het laatste rechtsmiddel voor de koper:

‘Die rückabwicklung soll (...) dem Käufer nur als letzte Möglichkeit zur Verfügung stehen, um auf eine Vertragsverletzung der anderen Partei zu reagieren, die so gewichtig ist, daß sie ein Erfüllungsinteresse im wesentlichen entfallen läßt’³⁰.

Daarnaast rust op de koper die de overeenkomst wil

ontbinden een zwaardere bewijslast bij toepassing van het Weens Koopverdrag dan bij toepassing van het Nederlandse recht. Voor wat betreft artikel 25 van het Weens Koopverdrag is de bewijslast aldus verdeeld dat de schuldeiser dient te bewijzen dat de tekortkoming voor hem tot zodanige schade leidt dat hem in aanmerkelijke mate is onthouden wat hij uit hoofde van de overeenkomst mocht verwachten. Vervolgens kan de schuldenaar aan aansprakelijkheid ontkomen door te bewijzen dat hij de schade niet heeft voorzien en ook niet heeft behoren te voorzien.³¹ Volgens de Nederlandse wet kan de schuldeiser echter volstaan te bewijzen dat sprake is van een tekortkoming in de nakoming. Het is daarna aan de schuldenaar te stellen en aanneemelijk te maken dat de tekortkoming ontbinding *niet* rechtvaardigt.³² Waar in het Weens Koopverdrag de schuldeiser dus de wezenlijkheid van de tekortkoming dient te bewijzen, hoeft hij volgens het BW slechts te bewijzen dat er sprake is van een tekortkoming in de nakoming.

In beide regelingen is wel van belang wanneer sprake is van een tekortkoming. Derhalve zal in de volgende paragraaf aangegeven worden hoe aan dit begrip invulling wordt gegeven aan de hand van de conformiteits-eis. In par. 6 staat vervolgens centraal binnen welke termijn de (internationale) koper dient te reclameren in geval van non-conformiteit.

5. De rol van de (non-)conformiteit in het licht van de wezenlijke tekortkoming

Voor de vraag of sprake is van een (wezenlijke) tekortkoming in de nakoming van een koopovereenkomst is met name van belang of de geleverde goederen aan de overeenkomst beantwoorden. Zowel art. 7:17 BW als

22 Vergelijk C.M. Bianca en M.J. Bonell (eds.), *Commentary on the International Sales Law*, Milaan 1987, p. 220-221.

23 Von Caemmerer/Slechtriem, *Kommentar zum Einbeiteilichen UN-Kaufrecht*, 2e druk, München 1995, p. 215.

24 J. Honnold, *a.w.* p. 257/258.

25 Dit voorbeeld is ontleend aan K.H. Neumayer en C. Ming, *Convention de Vienne sur les contrats de vente internationale de marchandises, Commentaire*, Lausanne 1993, p. 219.

26 Vergelijk voor internationale rechtspraak naar aanleiding van het Weens Koopverdrag de rechtspraakverzamelingen op internet: <http://www.un.or.at/uncitral/clout/abstract/index.htm>
<http://www.cisg.law.pace.edu>
<http://www.jura.uni-freiburg.de/ipr1/cisg>
<http://www.jura.uni-sb.de/FB/LS/Witz/cisg.htm>

27 HR 24 november 1995, *NJ* 1996, 160.

28 J. Honnold, *a.w.*, p. 258-259.

29 Bundesgerichtshof, 3 april 1996, *N.J.W.* 1996, 2364; *R.I.W.* 1996, 687.

30 Wesentliche Vertragsverletzung nach CISG; BGH Urteil vom 3. 4. 1996, *R.I.W.* 1996, p. 596.

31 J. Honnold, *a.w.*, p. 258.

32 T. Hartlief, *Ontbinding*, diss. Groningen 1994, p. 12; dit blijkt ook uit de eerder geciteerde uitspraak HR 31 december 1993, *NJ* 1994, 317.

art. 35 van het Weens Koopverdrag³³ stellen deze eis die mede omvat dat de zaak de eigenschappen dient te bezitten die nodig zijn zowel voor een normaal gebruik daarvan als voor een bijzonder gebruik van de zaak dat bij de overeenkomst is voorzien.

Illustratief in dit kader is een uitspraak die twee jaar geleden is geweest door de United States Court of Appeals for the Second Circuit.³⁴ *Delchi Carrier SpA*, een Italiaanse producent van airconditioners, sluit een overeenkomst met *Rotorex corporation* te New York. Op grond van deze overeenkomst dient *Rotorex* compressoren voor airconditioners te leveren aan *Delchi*. De afgeleverde compressoren blijken echter minder koelcapaciteit te hebben en meer energie te verbruiken dan was overeengekomen: 93% van de compressoren wordt afgekeurd bij kwaliteitscontroles. De Amerikaanse rechter oordeelt dat er sprake is van een *wezenlijke tekortkoming*: aan *Delchi* is in aanmerkelijke mate onthouden wat zij uit hoofde van de overeenkomst mocht verwachten. Aangezien de koelcapaciteit en het energieverbruik van een compressor voor een airconditioner belangrijke factoren zijn voor het bepalen van de waarde van het product, concludeert de Court of Appeals dat sprake is van een *wezenlijke tekortkoming*. Mijns inziens terecht wordt geoordeeld dat bij het bepalen van de ernst van de tekortkoming met name die factoren van belang zijn die de waarde van het product bepalen, in casu de koelcapaciteit en het energieverbruik.

Wat zijn andere factoren die van belang zijn voor het bepalen van de conformiteit in de internationale handel? Bij het denken daarover staat voorop dat die handel landsgrenzen overschrijdt. Belangrijke vragen zijn dan bijvoorbeeld of de geleverde goederen doorverkocht kunnen worden aan een derde partij en in hoeverre de goederen moeten voldoen aan de nationale wetgeving in het land van de koper.

Een interessante uitspraak over de vraag, of de geleverde goederen doorverkocht kunnen worden aan een derde partij, betreft een uitspraak van het Duitse Bundesgerichtshof³⁵ met betrekking tot de volgende casus: een Nederlands bedrijf verkoopt kobaltsulfaat aan een Duitse handelaar in chemische producten onder het beding dat dit kobaltsulfaat van Britse oorsprong is. Het geleverde kobaltsulfaat blijkt echter in Zuid-Afrika geproduceerd te zijn. Levert dit een belemmering voor doorverkoop op? Het BGH beantwoordt deze vraag ontkennend en overweegt dat er geen sprake is van een *wezenlijke tekortkoming*, omdat de koper niet kon aantonen dat de doorverkoop van Zuid-Afrikaans kobaltsulfaat niet mogelijk was in Duitsland of in het buitenland. Bovendien kon de koper niet aannemelijk maken dat gebruik van de goederen niet of alleen onder onredelijke voorwaarden mogelijk was vanwege de Zuid-Afrikaanse oorsprong of op grond van de kwaliteit daarvan. Deze conclusie van het BGH staat overigens niet in de weg aan een vordering tot schadevergoeding op grond van art. 74 van het Weens Koopverdrag.

Over de tweede vraag, in hoeverre de goederen moeten voldoen aan de nationale wetgeving in het land van de koper, is een interessante uitspraak geweest door de

Franse Cour de Cassation.³⁶ Dit geding betrof een overeenkomst tot verkoop van wijn door de Italiaanse firma *Sacovini* aan de Franse firma *Les fils de Henri Ramel*. De Franse rechter overweegt dat *Sacovini* niet heeft voldaan aan haar verplichting om zaken af te leveren die conform de overeenkomst zijn, omdat *Sacovini* gechaptaliseerde³⁷ wijn heeft geleverd. Nu de wijn bestemd was doorverkocht te worden als tafelwijn en het zowel in Frankrijk als in Italië verboden is gechaptaliseerde wijn ter consumptie aan te bieden, beantwoordt de wijn niet aan de overeenkomst. In casu kan bovendien niet betwijfeld worden dat de geleverde wijn niet geschikt was voor de doeleinden waarvoor zaken van dezelfde omschrijving gewoonlijk zouden worden gebruikt (art. 35 lid 2 sub a Weens Koopverdrag). De Cour de Cassation verklaart de overeenkomst ontbonden aangezien sprake is van een *wezenlijke tekortkoming*.

De oplossing zou overigens minder evident zijn geweest als de verkoop van deze wijn wettelijk geoorloofd was in Italië, maar niet in Frankrijk.³⁸ Dat de verkoper de regelgeving in het land van de koper in beginsel niet in aanmerking hoeft te nemen is af te leiden uit de volgende uitspraak van het Duitse Bundesgerichtshof.³⁹ De casus betreft de verkoop van Nieuw-Zeelandse mosselen door een Zwitserse firma aan een Duitse visimporteur. De geleverde mosselen blijken een verhoogd cadmiumgehalte te bevatten, waardoor de Duitse richtwaarden voor vis overschreden zijn. Over de vraag in hoeverre een verkoper de publiekrechtelijke regelgeving in het land van de koper moet kennen, overweegt het BGH:

‘(...) daß dem ausländischen Verkäufer nicht ohne weiteres abverlangt werden kann, die oft nicht leicht zu ermittelnden öffentlich rechtlichen Bestimmungen und/oder Verwaltungspraktiken der Länder, in die er exportiert, zu kennen, und der Käufer auf eine derartige Sachkenntnis des Verkäufers daher vernünftigerweise auch kein Vertrauen setzen darf, daß vielmehr regelmäßig solche Kenntnisse über die Verhältnisse in seinem Land oder dem von

33 De Engelse versie luidt: (1) *The seller must deliver the goods which are of the quantity, quality and description required by the contract and which are contained or packaged in the manner required by the contract.* (2) *Except where the parties have agreed otherwise, the goods do not conform with the contract unless they: (a) are fit for the purposes for which goods of the same description would ordinarily be used; (b) are fit for any particular purpose expressly or impliedly made known to the seller at the time of the conclusion of the contract, except where the circumstances show that the buyer did not rely, or that it was unreasonable for him to rely, on the seller's skill and judgement (...).*

34 Court of Appeals for the Second Circuit, 6 december 1995, 71 F. 3rd 1024-1031 (2nd. Circ. 1995); 10 Fed. Report. (3rd Series) 1024.

35 Bundesgerichtshof, 3 april 1996, *N.J.W.* 1996, 2364; *R.I.W.* 1996, 687.

36 Cour de Cassation, 23 januari 1996, Recueil Dalloz Sirey 1996, *Jurisprudence*, p. 334; *R.C.D.I.P.*, 1996, 460; *J.D.L.*, 1996, 670.

37 *Chaptaliseren* van wijn betekent dat suiker is toegevoegd aan het sap van de druiven vóór het proces van alcoholische gisting.

38 C. Witz, noot bij Cour de Cassation 23 januari 1996, Recueil Dalloz Sirey 1996, *Jurisprudence*, p. 337.

39 Bundesgerichtshof 8 maart 1995, *R.I.W.* 1995, 595; *Eu.Z.W.* 1995, 447; *N.J.W.* 1995, 2099; *IPRax* 1996, 29.

ihm vorgesehenen Bestimmungsland weit eher vom Käufer zu erwarten sind und deshalb ihm die entsprechende Aufklärung des Verkäufers zuzumuten ist’.

Van een buitenlandse verkoper kan in deze visie niet zonder meer verlangd worden, dat hij de – vaak niet eenvoudig op te sporen – publiekrechtelijke voorschriften kent van de landen waarnaar hij exporteert. Volgens het BGH zijn de kwaliteitseisen die gesteld worden in het publiekrecht van het land van de koper in beginsel niet relevant in de context van art. 35 lid 2 Weens Koopverdrag. Met dergelijke voorschriften kan alleen rekening worden gehouden wanneer vergelijkbare voorschriften ook in het land van de verkoper gelden, of wanneer de koper de verkoper hierop heeft gewezen, of mogelijkerwijze wanneer de verkoper de betreffende bepalingen in het exportland op grond van bijzondere omstandigheden van het geval bekend zijn of moeten zijn.⁴⁰ In casu was de verkoper niet bekend met de Duitse regelgeving, en werd hij ook niet geacht deze te kennen.

6. Wanneer dient de koper te reclameren in geval van non-conformiteit?

Wil een contractspartij een beroep kunnen doen op de non-conformiteit van hetgeen hem geleverd is dan is vereist dat deze partij zich houdt aan vrij korte recla-
metermijnen. Het is niet mogelijk om geruime tijd na aflevering alsnog te reclameren over de kwaliteit van de geleverde goederen. Wanneer de koper het recht verliest zich te beroepen op de non-conformiteit van de goederen is evenwel niet exact bepaald. Art. 7:23 BW en art. 39 Weens Koopverdrag bepalen dat dit het geval is indien hij niet binnen *bekwame tijd* (BW) of binnen een *redelijke termijn* (Verdrag) nadat hij de non-conformiteit heeft ontdekt of had behoren te ontdekken de verkoper hiervan in kennis stelt.⁴¹ In de Parlementaire Geschiedenis⁴² wordt bij art. 7:23 BW de volgende toelichting gegeven.

‘De vermelding van het ogenblik waarop de koper redelijkerwijze de afwijking had moeten ontdekken, belast hem met een zo spoedig mogelijk ingesteld onderzoek (...). Het zal van de omstandigheden afhangen, met name van de mate van waarneembaarheid van de afwijking, op welk ogenblik de koper deze had moeten ontdekken. Zo zijn er afwijkingen die een oppervlakkig onderzoek gelijk men van de koper bij de aflevering mag verlangen, aan het licht moet brengen; andere kunnen slechts door het gebruik van de zaak blijken.’

Voor het Weens Koopverdrag geldt dat het tijdstip waarop de *redelijke termijn* begint te lopen wordt beïnvloed door art. 38 van het Verdrag.⁴³ Dit bepaalt dat de koper de afgeleverde zaken moet keuren of doen keuren binnen een, gelet op de omstandigheden, zo kort mogelijke termijn. Honnold merkt hierover op:

‘of course, the buyer is bound only to discover those defects that a normal examination would reveal. Thus, examination at the point of destination would normally show the number of containers and the apparent condition of goods that are open to inspec-

tion, but the contents of sealed containers and the inner workings of machinery may not be discovered until later.’⁴⁴

Hoe worden deze termijnen bemeaten in de (internationale) rechtspraak over internationale handelstransacties?

In ieder geval wordt de duur van de termijnen van de artikelen 38 en 39 mede bepaald door de aard van de goederen. Betreft de transactie bijvoorbeeld bederfelijke waar dan zal die termijn betrekkelijk kort zijn. Zo oordeelde de Rechtbank Roermond⁴⁵ in geval van levering van een partij kaas:

‘Kaas is een bederfelijke zaak. Onder meer de wijze van vervoer en opslag kunnen grote invloed hebben op de kwaliteit van de kaas. De termijn waarbinnen de koper zich had moeten beroepen op de tekortkomingen van de kaas is daarom kort.’

In gelijke zin oordeelde de Rechtbank Rotterdam⁴⁶ in een zaak die (ook) betrekking had op bederfelijke waar, namelijk struikmargrietten. In casu was sprake van een aanstonds en eenvoudig te constateren (uiterlijk waarneembare) tekortkoming van de goederen. Mede in aanmerking genomen dat deze goederen direct doorverkocht zouden worden, kon de klacht, geuit vier maanden na levering, niet aangemerkt worden te zijn gedaan binnen een *redelijke termijn*. De klachttermijn begint niet slechts te lopen vanaf het moment dat de koper de non-conformiteit heeft ontdekt, maar vanaf het moment dat hij deze behoorde te ontdekken. Een illustratie hiervan biedt een recente uitspraak van de Rechtbank Zwolle⁴⁷ met betrekking tot een partij geleverde vis. Mede gelet op de omstandigheid dat de geleverde zaak (vis) een bewerking (tot visfilets) zou ondergaan, waardoor controle achteraf door de verkoper bij later geconstateerde gebreken vrijwel onmogelijk zou zijn,

‘kon door de verkoper niet worden volstaan met steekproefsgewijze controle – zo dat bij bederfelijke waar in het algemeen al aanvaardbaar is zonder vrijwaring van de leverancier voor de

40 Vergelijk C.M. Bianca en M.J. Bonell (eds.), *Commentary on the International Sales Law*, Milaan 1987, p. 282 en 283, voor een vergelijkbare uitleg.

41 De Engelse versie van art. 39 luidt: (1) *The buyer loses the right to rely on a lack of conformity of the goods if he does not give notice to the seller specifying the nature of the lack of conformity within a reasonable time after he has discovered it or ought to have discovered it. (2) In any event, the buyer loses the right to rely on a lack of conformity of the goods if he does not give the seller notice thereof at the latest within a period of two years from the date on which the goods were actually handed over to the buyer, unless this time-limit is inconsistent with a contractual period of guarantee.*

42 *Parlementaire Geschiedenis* Boek 7, Deventer 1991, p. 146 (TM).

43 De Engelse versie van art. 38 lid 1 luidt: *The buyer must examine the goods, or cause them to be examined, within as short a period as is practicable in the circumstances.*

44 J.Honnold, *a.w.*, p. 335.

45 Rb. Roermond 19 december 1991, *NIPR* 1992, 665.

46 Rb. Rotterdam 21 november 1996, *NIPR* 1997, 223.

47 Rb. Zwolle 5 maart 1997, *NIPR* 1997, 230.

daaraan inherente risico's – maar behoorde zij de lading numeriek te controleren'.

Ook uit de hiervoor besproken uitspraak van de Rechtbank Roermond⁴⁸ blijkt dat van de koper een vrij vergaand onderzoek verwacht wordt: de koper had de kaas niet gekeurd alvorens deze door te verkopen, maar had dit wel moeten doen. De omstandigheid dat de kaas was ingevroren stond volgens de rechtbank niet in de weg aan de verplichting van de koper tot keuring van de kaas.

Naast een vergaande keuring van de goederen wordt van de koper ook geëist dat hij dit spoedig na ontvangst van de zaak of ontdekking van het gebrek doet. Illustratief in dit kader is een zeer recente uitspraak van de Hoge Raad⁴⁹ in een zaak die betrekking heeft op de verkoop van vloertegels. Het in Italië gevestigde bedrijf *Belvédère* heeft in oktober 1990 aan de Nederlander *Bronneberg* vloertegels verkocht en geleverd. *Bronneberg* heeft een gedeelte van die partij tegels doorverkocht aan een Nederlandse afnemer. In juli 1991, kort voor de bouwvakvakantie, is *Bronneberg* door deze afnemer benaderd met klachten over de kwaliteit van de tegels. In augustus van datzelfde jaar heeft *Bronneberg* de tegels geïnspecteerd en eerst eind november 1991 heeft hij bij *Belvédère* gereclameerd. De Hoge Raad oordeelt dat de koper het inspecteren van de door hem doorverkochte tegels niet tot augustus 1991 heeft mogen uitstellen (art. 38 van het Verdrag). *Bronneberg* had de klachten onmiddellijk in onderzoek moeten nemen en de bewuste tegels eerder moeten inspecteren, althans die klachten eerder aan *Belvédère* moeten doorgeven, desnoods vergezeld van zijn eigen twijfels omtrent de gegrondheid ervan (art. 39 van het Verdrag).

Het Duitse Bundesgerichtshof heeft zich reeds enkele malen uitgesproken over de lengte van de termijn als bedoeld in art. 39 van het Verdrag. In één van deze uitspraken overweegt het BGH⁵⁰ dat een Duitse koper zich niet meer kan beroepen op het feit dat de verpakking van de zaken niet beantwoordt aan de overeenkomst als hij pas anderhalve maand na levering van de zaken reclameert. Het BGH stelt dat de koper binnen maximaal 24 dagen een controle had moeten (laten) uitvoeren en overweegt dat het veronderstelde gebrek in de wijze van verpakken door uiterlijke bezichting, zonder verder onderzoek, had kunnen worden vastgesteld en dat de in art. 39 bedoelde termijn in het belang van een spoedige verduidelijking van de rechtsbetrekkingen van de contractspartijen niet te lang bemeten mag worden. In een uitspraak van het Oberlandesgericht Düsseldorf⁵¹ wordt zelfs een termijn van zeven dagen als te lang beschouwd om te reclameren over geleverde verse komkommers. Het is opvallend om te constateren dat, in deze context, het zwaartepunt verschoven lijkt te zijn van de verplichtingen van de verkoper om conform te leveren naar die van de koper om (zeer) tijdig te reclameren.⁵² Kennelijk wordt veel belang gehecht aan een snelle beantwoording van de vraag of de overeenkomst in stand zal blijven: aan de verkoper wordt een hoge mate van bescherming gegeven. Art. 39 lid 2 van het Verdrag bepaalt dat de koper het

recht om zich te beroepen op het feit dat de zaken niet aan de overeenkomst beantwoorden, in ieder geval verliest indien hij niet uiterlijk binnen een termijn van twee jaar na de datum waarop de zaken feitelijk aan de koper werden afgegeven, de verkoper hiervan in kennis stelt. Deze termijn om te klagen is een vervaltermijn. Het Nederlandse recht daarentegen kent een verjaringstermijn van twee jaar (art. 7:23 lid 2 BW). Deze verjaringstermijn begint pas te lopen op het moment van de kennisgeving aan de verkoper dat hetgeen is geleverd niet aan de overeenkomst beantwoordt. Als uitzondering op deze *fatale* termijn geldt in beide regelingen de situatie dat het niet beantwoorden van de zaken aan de overeenkomst betrekking heeft op feiten die de verkoper kende of behoorde te kennen doch die hij niet heeft meegedeeld aan de koper.⁵³ Het BW stelt dat in een dergelijk geval de kennisgeving binnen bewaamte tijd na de ontdekking van het gebrek moet geschieden.

7. Conclusie

De ontbindingsregeling in het Weens Koopverdrag heeft, tekstueel gezien, een ander uitgangspunt dan de ontbindingsregeling van art. 6:265 e.v. BW. Volgens het BW is ontbinding mogelijk bij iedere tekortkoming in de nakoming, tenzij deze tekortkoming ontbinding niet rechtvaardigt.

Het Weens Koopverdrag daarentegen eist dat sprake is van een *wezenlijke tekortkoming*. Vooralsnog is niet geheel duidelijk in hoeverre de rechtspraak op grondslag van het BW en Weens Koopverdrag convergeert of divergeert. Een duidelijk verschil in benadering lijkt wel te bestaan⁵⁴ voor het geval dat er voor de schuldeiser een alternatief bestaat, zoals nakoming met schadevergoeding. Naar Nederlands recht behoort ontbinding in dit geval tot de mogelijke rechtsmiddelen van de koper, terwijl het niet waarschijnlijk is dat in een dergelijk geval ontbinding ook volgens het Weens Koopverdrag mogelijk zou zijn.

De algemene regels met betrekking tot ontbinding in het Weens Koopverdrag lijken dus strengere eisen te stellen aan ontbinding. Ontbinding van de overeenkomst wordt in het internationale handelsrecht dan ook vaak gezien als het laatste rechtsmiddel van de koper, terwijl het in het nationale recht als één van de mogelijke rechtsmiddelen wordt beschouwd. Daarnaast bestaan er verschillen tussen het Nederlandse recht en het Weens Koopverdrag voor wat betreft de conformiteitseis en de termijn waarbinnen de koper dient te reclameren in geval van non-conformiteit. In het internationale handelsrecht zijn, in vergelijking

48 Rb. Roermond 19 december 1991, *NIPR* 1992, 665.

49 HR 20 februari 1998, *NJ* 1998, 480.

50 Bundesgerichtshof 8 maart 1995, *R.I.W.* 1995, 595; *Eu.Z.W.* 1995, 447; *N.J.W.* 1995, 2099; *IPRax* 1996, 29.

51 Oberlandesgericht Düsseldorf, 8 januari 1993, *R.I.W.* 1993, 325; *IPRax* 1993, 412.

52 C. Witz, 'La Convention de Vienne sur la vente internationale de marchandises à l'épreuve de la jurisprudence naissante', *Recueil Dalloz Sirey* 1995, *Chronique*, p. 146.

53 Vergelijk art. 7:23 lid 1 BW en art. 40 van het Verdrag.

54 HR 24 november 1995, *NJ* 1996, 160.

met het nationale recht, andere (extra) eisen ontwikkeld ten aanzien van de conformiteit. Het feit dat het internationale handelsrecht er vanuit gaat dat ontbinding van de overeenkomst gezien moet worden als laatste mogelijkheid voor de koper verklaart deze andere eisen: alleen als de koper de geleverde zaken niet kan aanwenden voor eigen gebruik en niet kan doorverkopen aan derden, kan de koper de overeenkomst eventueel ontbinden. Daarnaast wordt in beginsel van de koper verwacht dat hij onderzoekt of 'zijn' nationale recht leidt tot problemen voor wat betreft de toelaatbaarheid van of de bijzondere eisen gesteld aan de te leveren goederen. Mijns inziens is dit terecht, want het is immers voor de verkoper veel moeilijker om de inhoud van de nationale bepalingen in het land van de koper na te gaan.

en ander belangrijk verschilpunt vormt de termijn waarbinnen de koper dient te reclameren indien de goederen niet voldoen aan de conformiteitseis. Deze termijn wordt in het internationale handelsrecht vaak zeer kort bemeten. Hoge eisen worden gesteld aan de koper. Hij dient de goederen in beginsel direct te keuren en snel nadien te reclameren bij de verkoper. De fatale termijn die in beide regelingen op twee jaar gesteld is, verschilt in die zin dat deze termijn in het BW gezien wordt als een verjaringstermijn die begint te lopen op het moment van kennisgeving aan de verkoper dat de geleverde goederen niet aan de overeenkomst beantwoorden, terwijl deze termijn in het Verdrag een vervaltermijn inhoudt en al begint te lopen op het moment dat de zaken feitelijk aan de koper zijn afgegeven. Opvallend is dat hier de, in het nationale recht belangrijkste, eis dat de goederen conform de overeenkomst dienen te zijn, overschaduwd wordt door de eisen die gesteld worden aan de koper. Door deze verschuiving wordt het recht op ontbinding verder beperkt en de bescherming van de verkoper in het internationale handelsrecht vergroot. Mijns inziens bevordert dit snel zekerheid voor partijen en brengt daarmee duidelijkheid in de partijverhoudingen. Deze strengere of andere eisen in het Weens Koopverdrag lijken te zijn ingegeven door de speciale omstandigheden van de internationale handel. Zo wordt een vordering gebaseerd op de non-conformiteit van de geleverde goederen bijvoorbeeld vaak pas ingesteld na (duur) transport van de goederen naar de koper. Ontbinding vanwege een relatief geringe tekortkoming kan in een dergelijk geval leiden tot hoge kosten voor het opnieuw verschepen van de goederen of voor opslag gedurende een periode waarin een nieuwe koper moet worden gezocht.

Zowel op basis van het Weens Koopverdrag als op basis van het BW heeft zich de nodige rechtspraak ontwikkeld met betrekking tot ontbinding. Voor de verdere ontwikkeling van het internationale kooprecht is het van wezenlijk belang na te gaan hoe verschillende nationale rechters de bepalingen van het Weens Koopverdrag terzake van ontbinding hebben toegepast, nu er geen internationaal Hof is dat een uniforme interpretatie waarborgt. Naarmate op basis van die jurisprudentie voor de praktijk duidelijker richtlijnen te geven zijn, zal de doelstelling van eenvormig kooprecht

in het algemeen, en het Weens Koopverdrag in het bijzonder, namelijk de bevordering van de (rechtszekerheid in) de internationale handel beter kunnen worden gerealiseerd.⁵⁵

55 De preambule van het Weens Koopverdrag stelt immers '(...) dat de aanneming van eenvormige regels die van toepassing zijn op de internationale koop van roerende zaken (...) zou bijdragen tot het wegnemen van juridische belemmeringen in de internationale handel en de ontwikkeling van de internationale handel zou bevorderen'.